

330

U S T A W A

z dnia 18 lipca 1950 r.

o zapewnieniu bezpieczeństwa i higieny pracy przy budowie i obsłudze maszyn i urządzeń technicznych.

Art. 1. 1. Maszyny i urządzenia techniczne powinny być tak zbudowane, aby zapewniały obsługującemu je osobom bezpieczeństwo i higieniczne warunki pracy.

2. Maszyny i urządzenia techniczne, które nie mogą być zbudowane w sposób przewidziany w ust. 1, powinny być zaopatrzone w osłony i zabezpieczenia, zapewniające osobom — obsługującym maszyny i urządzenia techniczne — bezpieczeństwo i higieniczne warunki pracy.

3. Obowiązki wynikające z przepisów ust. 1 i 2 ciążyą na wytwórcy, a w przypadkach, w których konstrukcja osłon uzależniona jest od warunków lokalnych — również i na użytkownika.

Art. 2. 1. Typy maszyn i urządzeń technicznych oraz typy osłon i zabezpieczeń, dopuszczonych do wytwarzania, obrotu i używania, ustala stosownie do wymagań art. 1 Minister Przemysłu Ciężkiego w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej i zainteresowanymi ministrami oraz po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych.

2. Rada Ministrów określi tryb i sposób wykonania postanowień ust. 1.

Art. 3. Wytwarzanie, obrót i używanie maszyn i urządzeń technicznych, nie odpowiadających wymaganiom art. 1, oraz dopuszczanie pracowników do używania takich maszyn i urządzeń jest zabronione.

Art. 4. Maszyny i urządzenia techniczne, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nie odpowiadają wymaganiom art. 1 ust. 1 lub ust. 2, powinny być zaopatrzone w osłony i zabezpieczenia według typów, ustalonych w myśl przepisów art. 2. Przepis art. 1 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 5. Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i zainteresowanymi ministrami oraz po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady

Związków Zawodowych ustali terminy zastosowania przepisu art. 3 w stosunku do poszczególnych rodzajów maszyn i urządzeń oraz terminy zaopatrzenia w osłony i zabezpieczenia maszyn i urządzeń, określonych w art. 4.

Art. 6. 1. Kto narusza przepisy niniejszej ustawy lub przepisy wydane na jej podstawie — podlega karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 150.000 zł lub jednej z tych kar.

2. Orzekanie następuje w trybie postępowania karno-administracyjnego.

Art. 7. 1. Uchyła się art. 1 ust. 1 pkt a) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 325).

2. Rozporządzenia wykonawcze, wydane na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 325), zachowują moc obowiązującą w zakresie, unormowanym niniejszą ustawą, do czasu wydania przepisów w niej przewidzianych.

Art. 8. Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz Ministrem Przemysłu Ciężkiego.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Wiceprezes Rady Ministrów i Przewodniczący

Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego:

H. Minc

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *K. Rusinek*

Kierownik Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego:

K. Zemaitis

331

U S T A W A

z dnia 18 lipca 1950 r.

o licencjach na wykonywanie wynalazków i wzorów użytkowych.

R o z d z i a ł I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Właściciel patentu lub zarejestrowanego wzoru użytkowego jest obowiązany przed upływem trzech lat od daty uchwały Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej o udzieleniu patentu lub zarejestrowaniu wzoru użytkowego przystąpić do wykonywania w Polsce wynalazku lub wzoru w sposób wytwórczy. Obowiązek ten winien być dopełniony w rozciągłości, odpowiadającej potrzebom gospodarki narodowej.

2. Za wykonywanie uważa się również wykonywanie przez osoby inne na podstawie licencji.

Art. 2. 1. Urząd Patentowy może w każdym czasie żądać od właściciela patentu lub zarejestrowanego wzoru użytkowego, aby wykazał, czy, w jaki sposób i w jakim zakresie wykonuje wynalazek lub wzór.

2. Urząd Patentowy może żądać od właściciela patentu lub zarejestrowanego wzoru użytkowego, a także od osób, wykonujących patent lub wzór na podstawie licencji, przedstawienia szczegółowych sprawozdań i dowodów wykonywania oraz wysłać na miejsce swego przedstawiciela, który ma prawo badać księgi, korespondencję i urządzenia przedsiębiorstwa, przesłu-

chiwać strony, świadków i biegłych oraz sporządzać protokoły z dokonanych przez siebie czynności.

Art. 3. 1. Jeżeli właściciel patentu lub zarejestrowanego wzoru użytkowego nie dopełnia obowiązku, o którym mowa w art. 1, Urząd Patentowy może podjąć niezwłocznie czynności, przewidziane w art. 23 i 24.

2. W przypadku stwierdzenia przez Urząd Patentowy, że właściciel patentu lub zarejestrowanego wzoru użytkowego nie poczynił przygotowań do dopełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 1, Urząd Patentowy może podjąć czynności, przewidziane w art. 23 i 24 także przed upływem terminu, określonego w art. 1.

Art. 4. Jeżeli właściciel patentu lub zarejestrowanego wzoru użytkowego nie dopełnił obowiązku, o którym mowa w art. 1, ani nie udzielił licencji w trybie, przewidzianym w art. 23 i 24, może być ustanowiona licencja przymusowa.

Art. 5. 1. Jeżeli w ciągu roku po upływie terminu, określonego w art. 1, nie ustanowiono licencji przymusowej albo jeżeli ustanowieni licencjodawcy nie wykonują wynalazku lub wzoru użytkowego w rozciągłości, odpowiadającej potrzebom gospodarki narodowej, Urząd Patentowy (wydział spraw spornych) może na skutek skargi umorzyć patent lub prawo z rejestracji wzoru użytkowego.

2. Zwiększenie rozciągłości produkcji po dniu wniesienia skargi nie ma wpływu na treść orzeczenia.

Art. 6. Przepisów art. 1—5 nie stosuje się do patentów i zarejestrowanych wzorów użytkowych, będących własnością przedsiębiorstw lub instytucji gospodarki społecznej.

R o z d z i a ł 2.

Przepisy dotyczące przedsiębiorstw i instytucji gospodarki społecznej.

Art. 7. W rozumieniu niniejszej ustawy przedsiębiorstwami lub instytucjami gospodarki społecznej są:

- 1) wszelkiego rodzaju zakłady pracy, będące własnością Państwa lub osób prawnych prawa publicznego, przedsiębiorstw państwowych, państwowo-społdzielczych, central spółdzielczo-państwowych, spółdzielni oraz ich central i związków,
- 2) zakłady pracy, będące pod zarządem Państwa lub osób prawnych, określonych w pkt 1),
- 3) zakłady pracy, należące do spółek prawa cywilnego lub handlowego, w których Państwo lub osoby prawne, określone w pkt 1), posiadają udział lub wkład, przenoszący 50% kapitału zakładowego.

Art. 8. Przepisy niniejszej ustawy, odnoszące się do patentów i zarejestrowanych wzorów użytkowych, których właścicielem jest przedsiębiorstwo lub instytucja gospodarki społecznej, stosuje się odpowiednio również do patentów i zarejestrowanych wzorów użytkowych, których właścicielem jest Państwo.

Art. 9. 1. Wynalazek opatentowany lub wzór użytkowy, zarejestrowany na rzecz przedsiębiorstw lub instytucji gospodarki społecznej, może być w całości lub w części wykonywany nieodpłatnie również przez inne przedsiębiorstwa lub instytucje gospodarki społecznej na potrzeby narodowych planów gospodarczych.

2. Zasady oraz tryb przekazywania i udostępniania wynalazków i wzorów użytkowych, o których mowa w ust. 1, innym przedsiębiorstwom i instytucjom gospodarki społecznej ustala w drodze zarządzenia Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

R o z d z i a ł 3.

Licencje.

1. Przepisy ogólne.

Art. 10. Prawo wykonywania w całości lub w części cudzego opatentowanego wynalazku lub zarejestrowanego wzoru użytkowego nabywa się przez licencję.

Art. 11. 1. Z patentu na wynalazek lub z zarejestrowanego wzoru użytkowego, którego wykonanie wkraczałoby w zakres cudzego wynalazku, wzoru lub prawa autorskiego, chronionych w Polsce, można korzystać tylko na podstawie licencji, udzielonej przez właściciela wcześniejszego prawa (patent zależny, wzór użytkowy zależny).

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, można również ustanowić licencję przymusową stosownie do postanowień art. 26.

3. Po wygaśnięciu wcześniejszego prawa patent zależny lub wzór użytkowy zależny zamienia się na niezależny.

Art. 12. Ze względu na sposób powstania licencja może być:

- 1) dobrowolna na podstawie umowy, zawartej przez właściciela patentu lub zarejestrowanego wzoru użytkowego (licencjodawcę) z licencjodawcą,
- 2) przymusowa — na podstawie decyzji Urzędu Patentowego, wydanej w przypadkach, przewidzianych w niniejszej ustawie.

Art. 13. Ze względu na zakres uprawnień licencjodawcy licencja może być:

- 1) wyłączna, stwarzająca uprawnienia dla jednego tylko licencjodawcy,
- 2) niewyłączna, stwarzająca uprawnienia dla kilku licencjodawców.

Art. 14. Ze względu na zakres wykonywania licencja może być:

- 1) pełna, stwarzająca uprawnienia do wykonywania wynalazku lub wzoru użytkowego w całości,
- 2) ograniczona, stwarzająca uprawnienia do wykonywania wynalazku lub wzoru użytkowego w części.

Art. 15. Jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej, a decyzja Urzędu Patentowego lub umowa o licencję nie zawiera odmiennych postanowień, domniemywa się, że licencja jest pełna i niewyłączna, jak również, że licencja wyłączna nie pozbawia właściciela patentu lub zarejestrowanego wzoru użytkowego prawa wykonywania wynalazku lub wzoru niezależnie od licencjodawcy.

Art. 16. 1. Jeżeli licencję wpisano do rejestru patentów lub rejestru wzorów, prawo licencjodawcy jest skuteczne wobec osób trzecich.

2. Wpis licencji do rejestru patentów lub rejestru wzorów może nastąpić tylko na podstawie dokumentu publicznego albo na podstawie dokumentu prywatnego, na którym podpis licencjodawcy jest notarialnie uwierzytelniony.

Art. 17. 1. Licencjodawca może udzielać sublicencji tylko za zgodą właściciela patentu lub zarejestrowanego wzoru użytkowego.

2. Do sublicencji stosuje się odpowiednio przepisy o licencjach. Jednakże udzielanie dalszych sublicencji jest niedopuszczalne.

2. Licencja dobrowolna.

Art. 18. Do umowy licencyjnej stosuje się przepisy prawa cywilnego.

Art. 19. Umowa licencyjna powinna być pod rygorem nieważności zawarta na piśmie.

Art. 20. Przedsiębiorstwa lub instytucje gospodarki społecznej mogą zawierać umowy, których przedmiotem jest udzielanie licencji na wykonywanie za granicą wynalazku opatentowanego lub wzoru użytkowego, zarejestrowanego na ich rzecz za granicą, albo też uzyskanie przez nie licencji na wykonywanie w kraju wynalazku opatentowanego lub wzoru użytkowego, zarejestrowanego w Polsce na rzecz osób zagranicznych, tylko za zezwoleniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego może powyższe swoje uprawnienia przekazać w drodze zarządzenia podległym mu organom, a także — w porozumieniu z właściwymi ministrami — organom podległym tym ministrom.

Art. 21. 1. Obywatele polscy, stale w Polsce zamieszkali cudzoziemcy oraz mające w Polsce siedzibę osoby prawne prawa prywatnego mogą zawierać umowy, których przedmiotem jest udzielenie licencji na wykonywanie za granicą wynalazku opatentowanego lub wzoru użytkowego, zarejestrowanego za granicą, tylko za zezwoleniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego może powyższe swoje uprawnienia przekazać w drodze zarządzenia podległym mu organom, a także — w porozumieniu z właściwymi ministrami — organom podległym tym ministrom.

2. Umowy, zawarte z pominięciem przepisów ust. 1, są z mocy samego prawa pozbawione skutków prawnych w Polsce.

Art. 22. Przepisy art. 18 — 21 stosuje się odpowiednio do umów, dotyczących przekazywania za granicę, udostępniania za granicą albo otrzymywania z zagranicy wiadomości lub doświadczeń, będących przedmiotem własności przemysłowej, nie chronionym patentem lub świadectwem ochronnym.

3. Postępowanie w przypadku niewykonywania wynalazku lub wzoru użytkowego.

Art. 23. 1. W przypadku, przewidzianym w art. 3, Urząd Patentowy podaje do wiadomości ogólnej przez opublikowanie dwukrotne w najbliższych zeszytach „Wiadomości Urzędu Patentowego“, że na wykonywanie opatentowanego wynalazku lub zarejestrowanego wzoru użytkowego może być udzielona licencja.

2. Opublikowanie odbywa się na koszt właściciela patentu lub zarejestrowanego wzoru użytkowego.

Art. 24. 1. Zgłoszenia w celu zawarcia umowy licencyjnej składa się w Urzędzie Patentowym.

2. Urząd Patentowy zawiadamia o złożeniu tych

zgłoszeń niezwłocznie właściciela patentu lub zarejestrowanego wzoru użytkowego.

3. O zawarciu umowy licencyjnej właściciel patentu lub zarejestrowanego wzoru użytkowego powinien niezwłocznie zawiadomić Urząd Patentowy.

4. Licencja przymusowa.

Art. 25. Jeżeli właściciel patentu lub zarejestrowanego wzoru użytkowego nie dopełni obowiązku, o którym mowa w art. 1, lub jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od chwili zgłoszenia się w celu zawarcia umowy licencyjnej (art. 24) nie nastąpiło zawarcie tej umowy, Urząd Patentowy na skutek skargi ustanowi po upływie okresu, przewidzianego w art. 1, licencję przymusową, ustalając równocześnie jej zakres i warunki. Udzielenie licencji nawet wyłącznej nie przeszkadza ustanowieniu licencji przymusowej na rzecz innej osoby.

Art. 26. 1. Właściciel patentu zależnego lub zarejestrowanego wzoru użytkowego zależnego może żądać w drodze skargi ustanowienia na jego rzecz licencji przymusowej na wykonywanie wcześniejszego patentu lub wzoru użytkowego.

2. Urząd Patentowy, na skutek skargi, zawierającej żądanie ustanowienia licencji (ust. 1), orzeka o ustanowieniu licencji przymusowej po wysłuchaniu stron oraz ustala równocześnie szczegółowe warunki licencji.

3. Licencja gaśnie po upływie roku, jeżeli licencjodawca nie korzystał z niej w tym terminie. Ponowne żądanie ustanowienia licencji nie jest dopuszczalne. Przepisy niniejszego ustępu nie mają zastosowania, jeżeli licencjodawcą jest przedsiębiorstwo lub instytucja gospodarki społecznej.

Art. 27. 1. Przedsiębiorstwa i instytucje gospodarki społecznej mogą ze względu na dobro publicznej żądać w drodze skargi ustanowienia na ich rzecz licencji przymusowej na wykonywanie opatentowanych wynalazków lub zarejestrowanych wzorów użytkowych, będących własnością obywateli polskich oraz polskich osób prawnych prawa prywatnego, jeżeli wynalazek lub wzór użytkowy leży w zakresie produkcji tych przedsiębiorstw lub instytucji.

2. Urząd Patentowy, na skutek skargi zawierającej żądanie ustanowienia licencji (ust. 1), orzeka o ustanowieniu licencji przymusowej po wysłuchaniu stron oraz ustala równocześnie szczegółowe warunki licencji.

Art. 28. Od orzeczeń Urzędu Patentowego (wydziału spraw spornych), wydanych w sprawach, o których mowa w art. 25, 26 ust. 2 i 27 ust. 2, służy odwołanie do Wydziału Odwoławczego Urzędu Patentowego w ciągu dwóch miesięcy od daty doręczenia orzeczenia.

5. Ewidencja licencji.

Art. 29. Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego prowadzi wykazy umów, wymienionych w art. 20 — 22. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego może obowiązek ten przekazać w drodze zarządzenia podległej sobie władzy lub instytucji.

Rozdział 4.

Przepisy karne, przejściowe i końcowe.

Art. 30. 1. Kto nie uzyskał zezwolenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego lub upoważnionego organu albo niezgodnie

z uzyskanym zezwoleniem zawiera w imieniu własnym lub cudzym umowę, przewidzianą w art. 21 lub 22, ulega karze więzienia do lat pięciu lub grzywny albo obu tym karom łącznie.

2. W sprawach o przestępstwa, wymienione w ust. 1, orzekają sądy okręgowe.

Art. 31. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 39, poz. 384, z 1933 r. Nr 10, poz. 63, z 1945 r. Nr 58, poz. 334, z 1948 r. Nr 24, poz. 164 i Nr 44, poz. 315, z 1949 r. Nr 63, poz. 495 i 496) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 7, 13, 14, 20, 23, 54 — 58, 59 ust. 1 i 67 — 70,

2) w art. 21 skreśla się wyrazy „i 20“.

2. Przepisów art. 94, 99, 100, 106, 107, 109, 140 — 144, 145 ust. 1 i 153 — 156 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r., powołanego w ust. 1, nie stosuje się do wzorów użytkowych.

Art. 32. Przepisy art. 11 ust. 4, 22, 24, 33, 53, 59 ust. 2 — 4, 60 ust. 1 lit. a), 71, 72 97 ust. 4, 108, 110, 118, 139, 145 ust. 2 — 4, 146 ust. 1 lit. a), 157 i 158 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r., powołanego w art. 31, pozostają w mocy także co do przedmiotów, unormowanych w niniejszej ustawie.

Art. 33. Powołanie się w poszczególnych przepisach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych na przepisy, uchylone niniejszą ustawą, zastępuje się następująco:

- 1) powołanie się na art. 7 rozporządzenia — powołaniem się na art. 11 ustawy,
- 2) powołanie się na art. 13 ust. 1 rozporządzenia — powołaniem się na art. 1 ustawy,
- 3) powołanie się na art. 13 ust. 2 — 5 rozporządzenia — powołaniem się na art. 3 i 5 ustawy,
- 4) powołanie się na art. 14 rozporządzenia — powołaniem się na art. 6 ustawy,
- 5) powołanie się na art. 20 ust. 1 rozporządzenia — powołaniem się na art. 10 ustawy,
- 6) powołanie się na art. 20 ust. 2 rozporządzenia — powołaniem się na art. 16 ustawy,
- 7) powołanie się na art. 23 rozporządzenia — powołaniem się na art. 26 ustawy,
- 8) powołanie się na art. 54 — 58 i 59 ust. 1 rozporządzenia — powołaniem się na art. 2 i 4 ustawy.

Art. 34. Przepisy niniejszej ustawy nie naruszają postanowień ustawy z dnia 20 grudnia 1949 r. o wynalazkach i wzorach użytkowych, dotyczących obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 496).

Art. 35. Wykonanie ustawy porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, a co do art. 30 — Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 36. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Wiceprezes Rady Ministrów i Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: *H. Minc*
Minister Sprawiedliwości: w z. *T. Rek*

332

U S T A W A

z dnia 18 lipca 1950 r.

o odpowiedzialności zawodowej fachowych pracowników służby zdrowia.

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Przepisy ustawy dotyczą lekarzy, lekarzy-dentystów, farmaceutów, felczerów, pielęgniarzek (pielęgniarki), położnych oraz techników i uprawnionych techników dentystycznych, posiadających prawo wykonywania praktyki (zawodu), zwanych w dalszym ciągu fachowymi pracownikami służby zdrowia.

2. Minister Zdrowia może w drodze rozporządzenia rozciągnąć przepisy ustawy na inne kategorie fachowych pracowników służby zdrowia.

3. Ustawa nie dotyczy fachowych pracowników służby zdrowia, będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej lub służbie bezpieczeństwa publicznego.

Art. 2. Fachowi pracownicy służby zdrowia obowiązani są w związku z wykonywaniem praktyki (zawodu) przestrzegać zasad etyki, godności i sumienności zawodowej.

Rozdział 2.

Zasady odpowiedzialności zawodowej.

Art. 3. 1. Fachowy pracownik służby zdrowia, który narusza zasady etyki, godności bądź sumienności

zawodowej przez działanie, zaniechanie lub zaniedbanie, popełnia wykroczenie zawodowe, za które ponosi odpowiedzialność zawodową według niniejszej ustawy niezależnie od odpowiedzialności, wynikającej z innych przepisów.

2. Fachowi pracownicy służby zdrowia, zatrudnieni w służbie państwowej i w instytucjach państwowych za wykroczenie zawodowe, popełnione w związku z wykonywaniem swych czynności służbowych, mogą być pociągani do odpowiedzialności zawodowej za zgodą ministra, któremu podlega dany dział służby bądź przez którego jest nadzorowana dana instytucja.

3. Właściwi ministrowie mogą przekazywać uprawnienia, przewidziane w ust. 2, bezpośrednio podległym władzom lub organom.

4. Ściganie wykroczeń zawodowych ulega przedawnieniu po upływie lat pięciu.

Art. 4. 1. Ustala się następujące kary za wykroczenia zawodowe:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) pozbawienie prawa wykonywania praktyki (zawodu) w określonej miejscowości bądź okręgu na czas określony, nie krótszy niż jeden rok, bądź na stałe.